

ПРАЕКТ НАВУЧАЛЬНА-ЗАБАЎЛЯЛЬНАГА МАБІЛЬНАГА ДАДАТКУ З МЭТАЙ ПАШЫРЭННЯ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

Васілёнак А.Д.

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Наўроцкая І.В. – выкладчык

Распрацоўка навучальна-забаўляльнага мабільнага дадатку Gracelt мае на мэце актыўнае распаўсюджанне беларускай мовы як сярод яе носьбітаў, так і замежных карыстальнікаў. Прадугледжаная сістэма ўзнагароджанняў дазваляе адзначыць не толькі значнасць ужывання беларускай мовы ў грамадстве, а таксама падкрэсліць карысць ад уласных ведаў і імкненне іх атрымаць.

Gracelt – гэта мабільны дадатак, галоўнай мэтай якога з’яўляецца распаўсюджванне беларускай мовы шляхам заахвочвання карыстальнікаў за веды і за імкненне атрымаць іх.

Пытанне пра тое, ці варта базіраваць Gracelt з праграмамі ў раздзеле "Турызм" / "Падарожжы" не мае адназначнага вырашэння. У асноўным, дадаткі для падарожжаў дапамагаюць купляць квіткі, знаходзіць жыллё, арыентавацца ў незнаёмым горадзе, напрыклад, праграмы ў выглядзе мабільных дадаткаў Guides by Lonely Planet, World Travel Guide by Tripso (персанальныя гіды ў кішэні), Aviasales (найбуйнейшы ў Рунэце памочнік у пошуку авіябілетаў), Airbnb (анлайн-пляцоўка для пошуку і размяшчэння арэнды жылля), Google Translate (пераклад надпісаў на замежнай мове). У сваю чаргу Gracelt не падае "прамых магчымасцей" пазнаёміцца са славатасцямі ці замовіць квіткі на самалёт, арандаваць жыллё. Адною з функцый дадатку з’яўляецца знаёмства з беларускай культурай, якое ажыццяўляецца шляхам удзелу ў квэстах (заданні, для вырашэння якіх неабходна знайсці месца або адказ на пытанне, карыстаючыся інтуіцыяй і дадзенымі падказкамі). У далейшым плануецца развіццё дадатку ў напрамку дапоўненай рэальнасці з выкарыстаннем як мабільных тэлефонаў, так і дадатковых прыладаў. Усё гэта павінна быць даступна шырокаму колу карыстальнікаў, г.зн. галоўнай мэтай з’яўляецца не прыбытак, а распаўсюджванне дадатку і прыладаў.

Паспрабуем растлумачыць канцэпт працы мабільнага дадатку. Праграма счытвае даныя аб месцазнаходжанні карыстальнікаў. Атрыманая інфармацыя шыфруецца. Калі карыстальнік зайшоў у «зону актыўнасці», дзе альбо пачынаецца квэст, альбо задаецца пытанне, неабходна ўзяць удзел у прапановах дадатку. Пры правільным вырашэнні пастаўленай задачы карыстальнік атрымлівае пэўную суму балаў, якія ў далейшым можна будзе выдаткаваць на неабходныя мэты.

Заахвочванне карыстальніка (сістэма ўзнагароджанняў) распрацоўваецца з улікам аналізу наяўных спосабаў заробку пры дапамозе мабільных тэлефонаў, да якіх адносяцца запампоўка гульніў і дадаткаў; прагляд рэкламы; увод капчу - атрыманне грошай за правільна ўведзены тэкст з малюнка; выкананне заданняў - да гэтага віду адносяцца розныя заданні рэкламадаўцаў: прагляд відэа, актыўнасць у сацсетках, напісанне водгукаў і каментараяў на розных сайтах і інш. Наш вопыт паказвае, што, каб атрымліваць добры прыбытак, трэба будзе траціць вялікую колькасць часу, а вынік будзе ўражваць далёка не заўсёды. Заробак на тэлефоне будзе прыносіць даволі прыстойныя сумы толькі ў тым выпадку, калі правільна выбраць працу, за якую налічваюць высокае ўзнагароджанне за кароткі прамежак часу.

Gracelt павінен даць карыстальніку магчымасць нязмушана, карыстаючыся сваімі ведамі, атрымліваць мінімальныя, але даступныя заўсёды (каб не было сітуацый, калі скончыліся пытанні / заданні і г.д.) ўзнагароджанні. Выкажам здагадку, што за 2 дні непрацяглай актыўнасці ў дадатку, 1-2 гадзіны, можна дазволіць сабе кубак смачнай кавы.

Распрацоўка дадатку Gracelt непасрэдна звязана са спецыяльнасцю "Ахова інфармацыі ў тэлекамунікацыях". Так, уцечкі даных адбываюцца штодня па ўсім свеце, пры гэтым даволі складана бывае адсачыць іх. Здараецца, што ўцечка бывае настолькі вялікай, што на гэта немагчыма не звярнуць увагу, бо яна закранае вялікую колькасць людзей. А наступствы падобных уцечак могуць быць сапраўды катастрафічнымі. Крыптаграфія лічыцца адным з самых надзейных спосабаў абароны даных, бо яна ахоўвае самую інфармацыю, а не доступ да яе. Крыптаграфічна ператвораная інфармацыя валодае павышанай ступенню абароны з захаваннем высокага ўзроўню сакрэтнасці. Адною з дысцыплін, якія вывучаюцца студэнтамі спецыяльнасці "Ахова інфармацыі ў тэлекамунікацыях", з’яўляецца крыптаграфічная абарона інфармацыі. Такім чынам, выкарыстоўваючы

акрэслены спосаб абароны інфармацыі, працэнт верагоднасці ўцечкі даных карыстальнікаў можна было б знізіць да мінімуму.

У працэсе работы над дадаткам патрабуецца вырашыць наступныя аспекты. Так, пытанні, якія тычацца імя пісьменніка, назвы будынка і г.д., з'яўляюцца досыць лёгкімі, паколькі адказы ўтрымліваюцца на іх саміх (прыклад: імя аўтара на помніку). Рэалізацыя многіх ідэй патрабуе дакладных ведаў у пэўных сферах. Таксама праца ў камандзе з аднаго чалавека запавольвае працэс распрацоўкі, адладжвання памылак (багаў). Сістэма пытанняў патрабуе ўзбуджэння, паколькі заданні могуць скончыцца або некалькі чалавек, якія знаходзяцца ў адным месцы, могуць атрымаць аднолькавае пытанне (нават калі пытанні генеруюцца выпадкова). Для рэалізацыі сістэмы ўзнагароджанняў патрэбныя грашовыя сродкі, а паколькі рэклама ў дадатку не прадугледжваецца, даныя карыстальнікаў (акрамя грашовага рахунку) будуць даступныя толькі ім самім, у тым ліку неабходна знайсці інвестараў.

Такім чынам, стварэнне і выкарыстанне мабільнага дадатку Gracelt прызвана стымуляваць пазнавальную актыўнасць як грамадзян Рэспублікі Беларусь, так і замежных гасцей - турыстаў, навучэнцаў, дыпламатаў і інш. Укараненне падобных праграм дазволіць прадэманстраваць, што веданне беларускай мовы можа быць не толькі цікавым, займальным, але і карысным, улічваючы распрацаваную сістэму заахвочванняў.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Hayes, A. 34 Apps That Can Make You Money / A. Hayes // DoughRoller [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://www.doughroller.net/earn-extra-income/32-apps-that-can-make-you-money>. – Дата доступу: 17.11. 2019.
2. Duffy, J. The Best Travel Apps for 2019/ J. Duffy // PC Magazine [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <https://www.pcmag.com/news/the-best-travel-apps-for-2019>. – Дата доступу: 17.11. 2019.